

Beretning fra Teologisk Udvalg til Stiftsrådet og Landemodet 2025.

1. Introduktion:

En kort introduktion, der gengiver udvalgets formål og medlemmer.

Udvalget består af:

- Sognepræsterne Elisabeth Arendt, Dorte Fabrin Beltoft og Thomas Gylnæs Nielsen, **vakant plads (nyt medlem udpeges af biskoppen)** og medlem af stiftsrådet prof. Mogens Kühn Pedersen
- Formand: Provst Eskil S. Dickmeiss
- Teologisk konsulent: Sognepræst Karina Juhl Kande
- Biskop og domprovst deltager i planlægningen af det årlige stiftskonvent

Udvalget er nedsat af Stiftsrådet og arbejder sammen med den teologiske konsulent med emner inden for teologisk efteruddannelse, herunder:

- programplanlægning og afvikling af det årlige stiftskonvent i samarbejde med biskop og domprovst.
- tilrettelæggelse af stiftsbaserede kurser for præster, kirke- kulturmedarbejdere, kirkemusikere og menighedsråd.
- organisering af det homiletiske netværk i stiftet

Udvalgets virksomhed skal være forankret i de overordnede strategiske målsætninger for Helsingør Stift, som fastlægges af biskoppen og Stiftsrådet.

Udvalget fungerer som inspirationsforum og faglig sparring for den teologiske konsulent angående de kurser og aktiviteter, som den teologiske konsulent arrangerer i samarbejde med samarbejdspartnere i og udenfor stiftet, herunder særlig stiftspræsten for efteruddannelse i Københavns Stift (Rikke Juul), men også f.eks. medarbejdere hos FUV, Sjællands Kirkemusikskole, Liturgisk Forum og Det Teologiske Fakultet.

2. Møder:

Antal og datoer for afholdte møder (udvalg og underudvalg) samt en kort beskrivelse af de vigtigste diskussioner og beslutninger.

Ons. d. 18.09.24, kl. 9-10: Udvalgsmøde i Stenløse
Synne Garff og Peter Birch deltog i første del af mødet.

Jørgen Skov Sørensen (ny stiftskonsulent) deltog i hele mødet.

Drøftelser ang.:

- Udvalgets samarbejde med Synne Garff, Center for Tro, Tab og Traumer: Et kursus om Bibelsk Sjælesorg udbydes i Helsingør Stift i samarbejde med FUV i marts 2025 (modul 1) og marts 2026 (modul 2).
- Biskoppens medarbejdermøde (del af OK25) planlægges afholdt i forbindelse med Stiftskonvent 2025.
- Evaluering af stiftskonvent 2024.

Tirs. d. 3.12.24, kl. 12-14: Udvalgsmøde i Helsingør Stift
Eva Tøjner Götke (domprovst), Christine Tind-Johannessen (dåbskonsulent) og Jørgen Skov Sørensen (stifte-konsulent) deltog i mødet. Afbud fra biskoppen.

- Planlægning af Helsingør Stiftskonvent for præster 2025.
Temadrøftelse og fastsættelse af dåben som overordnet emne og diskussion af mulige vinkler og teologiske perspektiver.
Brainstorm i forh. til foredragsholdere og aftale hvem, der tager kontakt til førsteprioriteterne.

Ons. d. 22.01.25, 11-13: Udvalgsmøde i Rungsted
Martin Hornstrup (nyansat projektmedarbejder i Liturgisk Forum) deltog i første halvdel af mødet. Udvalget for Teologisk Efteruddannelse er af biskoppen udpeget som Liturgisk Forums ophæng i Helsingør Stift.

- Martin Hornstrup præsenterede Liturgisk Forums kommissorium og foreløbige planer. Drøftelse af liturgi- og gudstjenestearbejdet i Helsingør Stift og muligheder for gensidigt forpligtende samarbejde i projektperiodens 6 år.
- Fortsat planlægning af Stiftskonventet 2025. Fastsættelse af overskrift: *Dåben – mere end nødvendig?* Program udfærdiget med fordeling af foredrag, workshops og paneldebat m.m. og opgaverne fordelt i forhold til kontakten med foredragsholdere, deltagere og samarbejdet med højskolen.

Tirs. d. 18.01.25 kl. 9-9.30: Onlinemøde formand og konsulent ang. budget.

Tirs. d. 13.05.25, kl. 9-11: Udvalgsmøde i Risbjerg
Drøftelser:

- Afvikling af Stiftskonvent 2025 – de sidste aftaler og løse ender
- Evaluering af afholdte kurser

- Sparring om kommende kurser
- Status på samarbejder (Liturgisk Forum) og netværk (Det homiletiske Netværk i Helsingør Stift, Dansk Homiletisk Netværk, Netværket for Kristen Spiritualitet, Akademiet for Nyere Præster).

Man. d. 19.05.25, kl. 14-15: Planlægningsmøde på Grundtvigs Højskole. Konsulent, udvalgsmedlem, viceforstander og højskoleansat gennemgik program, lokale- og opgavefordeling i forbindelse med gennemførelse af stiftskonventet.

Tors. d. 22.05.25, kl. 10.30-14: Møde i Odense for alle stifters "ophæng" i Liturgisk Forum. Den teologiske konsulent deltog som repræsentant for Udvalget for Teologisk Efteruddannelse i Helsingør Stift.

Fre. d. 06.06.25, kl. 09.30-12: Underudvalgsmøde i Nivå: Konsulent og udvalgsmedlem arbejdede med værelsesbelægning, deltagerliste, plancher m.m. til stiftskonventet.

Tors. d. 26.06.25, kl. 15.30-16: Onlinemøde formand og konsulent ang. uventet udfordring med udbetaling af honorarer til foredragsholdere i forbindelse med stiftskonventet.

3. Aktiviteter:

En beskrivelse af de aktiviteter og projekter, udvalget har gennemført i perioden. Der lægges særligt vægt på udvalgets betydning for det samlede stift.

Aktiviteter i perioden august 2024 – august 2025:

Produktion af podcasten *Prædiken på vej*. Et homiletisk prædiken-værktøj for præster i hele landet. Fra marts 2024 til april 2025 produceret af præster i Helsingør Stift i samarbejde med FUV.

14. august 16.00-18.00, Lutherkirken: Fyraftensmøde om prædiken med Marianne Gaarden om ny udgivelse fra Vanderbilt

University Divinity School om efteruddannelsen "Homiletical peer coach preaching". For præster i Helsingør stift og Københavns stift.

Side 4

12.-13. september: Stifts-konference på KU: *Et hav af himmeltoner*. Repræsentant for Helsingør Stift i arrangørgruppen: Eva Holmegaard Larsen (forh. teologisk konsulent). Arrangeret af Center for Kirkeforskning, Det Teologiske Fakultet, KU, i samarbejde med Fyens Stift, Helsingør Stift, Københavns Stift, Roskilde Stift og Lolland-Falsters Stift.

6. november kl. 10.00-11.30 i Stiftet: Mini-kursus i Outlook for præster (AFLYST pga. for få tilmeldte – efterfølgende flere henvendelser fra interesserede, som ikke havde opdaget tilbuddet)

9. november 10.00-14.30: Dåbskonference i Brøndbystrand Kirke for præster, KK-medarbejdere og Menighedsråd med afsluttende koncert. Konferencen inkluderede en blanding af oplæg, debat og praksis, der også inddrog lokale konfirmander og deres forældre. Konferencen afsluttedes med opførelse af værket: *Altid allerede elsket*, der er blevet til på foranledning af Grundtvigs Højskole. Værket blev inddraget i konferencen som et eksempel på samarbejder om kirkelige og teologiske emner (her: dåb og utilstrækkelighed) på tværs af institutioner og målgrupper.

3. december: Gløgg og juleprædikener i Trinitatis 16.00-18.00. Et homiletisk-teologisk prædikenværksted om julens mange prædikener for præster i Helsingør stift og Københavns stift.

2025

15. januar 09.30-13.30: Skrivekursus med Sjúrdur Skaale (oplæg + undervisning) for præster i Helsingør Stift og Københavns Stift
Sted: Dyssegårdskirken

Pastorale Paradokser II. Et studie- og samtaleinitiativ for præster i Helsingør Stift samt forskere og studerende med tilknytning til Center for Paradoksstudier under Det Teologiske Fakultet, hvor fagfæller læser og diskuterer teologiske tekster.

2025: d. 21/1, 25/2 og 18/3 kl. 10.00-12.00 i Egedal Kirke (Tekst: Luther: *Om et kristenmenneskes frihed*)
Pastorale Paradokser III følger i efteråret 2025.

D. 10.-12. marts 9.00-16.00: Bibelsk Sjælesorg modul 1. Uddannelse i Bibelske Sjælesorg modul 1 i samarbejde med Center for Tro, Tab og Traumer og FUV. Sted: Hørsholm sognegård/konfirmandstue. Målgruppe: Præster og lægfolk (Modul 2 ligger i marts 2026).

D. 20. marts kl. 10.00-13.00 i Helsingør Stift: Seminar om vielser udenfor kirkens rum. Oplæg om vielsestalens teologi, om kirkens værtskab også uden for kirkerummet samt lancering af de nye aktionskort med retningslinjer på provstiplan for imødekommelse af par, der ønsker vielse udenfor kirkens rum. Målgruppe: Præster i Helsingør Stift

D. 16.-18. juni: Helsingør Stiftskonvent for præster på Grundtvigs Højskole: *Dåben – mere end nødvendig?* Tre dages konvent for præster i Helsingør Stift med fokus på dåbens teologi, historie og betydning – og på dåbskommissionens midtvejsrapport. På biskoppens initiativ stillede vi igen i år tre fripladser til rådighed for teologistuderende, for at styrke forbindelse mellem fakultetet og stiftet, mellem den akademiske og den praktiske teologi.

D. 19. juni kl. 10.00-16.00: Dansk Homiletisk Netværksdag: *Prædikenen som bro eller brud?* Arrangeret i samarbejde med FUV og de homiletiske tovholdere i andre stifter. Fra Helsingør stift sidder den teologiske konsulent i planlægningsgruppen. Sted: Odense Valgmenighedskirke. Målgruppe: Homiletisk interesserede præster i hele landet

4. Resultater:

En systematisk oversigt over de opnåede resultater og eventuelle mål, der er blevet nået.

Det har været et mål at udvalgets virksomhed skal være forankret i de overordnede strategiske målsætninger for Helsingør Stift, som biskoppen og Stiftsrådet har fastlagt for perioden 2022-2025. Det har først og fremmest været muligt i forhold til fokusområdet dåb (dåbskonference, stiftskonvent), men også i forhold til de mobile menigheder, hvad angår arbejdet med vielser uden for kirkens rum, som ikke sjældent finder sted i sommerlandet, samt fokusgruppen særlige målgrupper, hvor de unge voksne tænkes med i det praktiske teologiske

arbejde med bl.a. fadderinstitutionen og voksenkonfirmander (foreløbig på dåbskonferencen og stiftskonventet).

Produktionen af podcasten *Prædiken på vej* har foranlediget god opmærksomhed på det homiletiske fagområde og givet anledning til nye kollegiale samarbejder på kryds og tværs i stiftet.

Målet om at afholde kurser af relevans for flere faggrupper (præster, kirkemusikere, KK-medarbejdere, Menighedsrådsmedlemmer, m.fl.) er i perioden lykkedes godt på hhv. dåbskonferencen og Uddannelsen i Bibelsk Sjælesorg (modul 1).

Et fagteologisk tiltag, som fortsat møder interesse blandt stiftets præster, er studie- og samtaleinitiativet *Pastorale Paradokser*, som er blevet til i samarbejde med Center for Paradoksstudier ved Det Teologiske Fakultet, KU. Her genereres idéer og nye samarbejder etableres.

5. Udfordringer:

En beskrivelse af eventuelle udfordringer eller hindringer, udvalget har mødt, og hvordan de er blevet håndteret.

Udfordring i forhold til opstået kritik. En overfor stiftet fremført kritik af form og indhold på den uddannelse i Bibelsk Sjælesorg, som der på dette tidspunkt allerede var truffet aftale om at udbyde i Helsingør Stift i samarbejde med Center for Tro, Tab og Traumer og FUV (jf. aktivitetsoversigten). Kritikken forekom umiddelbart velbegrunderet og skabte en smule betænkelighed.

Håndtering: Udvalget inviterede Synne Garff fra CTTT til møde i udvalget, hvor også biskop og stiftskonsulent deltog. Her blev uddannelsens indhold og materiale præsenteret og drøftet. Derudover tog den teologiske konsulent kontakt til tidligere kursister samt undersøgte uddannelsesmateriale. På denne baggrund fandt udvalget, at det var både forsvarligt og fagligt tilrådeligt at gennemføre det planlagte kursusudbud.

Udfordring mht. PR/kommunikation af kurser til hhv. præster og andre målgrupper. I efteråret 2024/vinteren 2025 oplevede vi et fald i tilmeldinger til arrangementer, som måske til dels skyldtes et generelt stort udbud af kurser og arrangementer for præster og dels en vanskelighed med at nå ud til præsterne, da de enkelte konsulenter

tidligere er blevet opfordret til ikke længere at sende invitationer direkte til alle præster og der heller ikke længere udsendes en samlet kursusmail fra stiftskonsulenten. Endvidere kan udvalgets øvrige målgrupper som menighedsråd, kirkemusikere og andre kirkelige ansatte være svære at nå.

Håndtering: Konsulent og udvalg delte invitationer i egne netværk samt - i forbindelse med dåbskonferencen – bad formændene for distriktsforeningerne om hjælp til at anbefale konferencen til menighedsrådene (som også har fået invitation i sognepostkasserne). I forhold til KK-medarbejdere (og i andre tilfælde organister og kirkemusikere) har vi haft held til at få opslag delt i interne SOME-grupper for disse målgrupper. Fremover håber vi, at flere præster løbende vil orientere sig i stiftskalenderen, på FIN og i bunden af nyhedsbrevet (her er det dog ofte for sent i forhold til at finde plads i kalenderen). Udfordringen drøftes desuden løbende med stiftskonsulenten og stiftets kommunikationsafdeling.

Udfordring med overskridelse af budgettet for Stiftskonventet (pga. en blanding af nedsat budget, generelt stigende priser og at vi har inviteret et par lidt for dyre foredragsholdere).

Håndtering: Efter drøftelse mellem formand, konsulent og økonomisk chefkonsulent Morten Stützer har vi tilpasset årets øvrige aktiviteter efter overskridelsen således at vi forsøger at holde os inden for rammen af udvalgets samlede budgetramme.

Udfordring med udbetaling af honorarer i forbindelse med stiftskonventet: Det viste sig efter afviklingen af stiftskonventet 2025, at nogle få af de medvirkende, med hvem vi havde aftalt honorarer (oplægsholdere og workshopleder, hvoraf én var sprunget til på afbud og andre indgik i en blandet gruppe af internt og eksternt ansatte fagfæller, der alle ydede samme indsats), ikke var berettiget til honorargodtgørelse, idet de er ansat som sognepræster i Helsingør Stift. Fejlen ligger naturligvis hos os i udvalget, som ikke har været klar over reglen, idet enkelte lignende udbetalinger også tidligere har fundet sted.

Håndtering: Drøftelse af det forudgående forløb og afklaring af fremtidig praksis med stiftskontorchef Annette Nordenbæk. Forholdet vil få betydning fremover i forhold til aftaler med oplægsholdere i fx det homiletiske netværk og ved stiftsbaserede kursusdage. I nogle tilfælde vil det evt. betyde, at vi må hente (dyrere og muligvis mindre oplagte) oplægsholdere i andre stifter.

6. Økonomi:

Der har været stigende priser på Grundtvigs Højskole gennem de sidste år. Stiftskonventet er en vigtig del af udvalgets arbejde og et stærkt fagligt tilbud, der samler stiftets præster.

De reelle udgifter i 2025 er budgetteret til ca. 460 t kr. Merudgifter har udvalget fundet på andre budgetposter i budgettet, blandt andet på 2 og 3. Udvalget regner med at kunne holde budgettet i 2025.

Budget 2025 i t kr.

1. Stiftskonvent på Grundtvigs Højskole	410
2. Kurser i stiftet	40
3. Konsulentens egne kurser	40
4. Konference KU	25
5. Teologi for Voksne	55
6. Homiletisk kursus for MR	20
7. I alt	585

7. Fremtidige planer:

En beskrivelse af planlagte aktiviteter og mål for den kommende periode.

Planlagte udvalgmøder:

Tirs. d. 16.09.25, kl. 10-12: Udvalgmøde i Stenløse

Tirs. d. 11.11.25, kl. 10-12: Udvalgmøde i Helsingør Stift

Kommende arrangementer og kurser:

26.08.25 kl. 10-12 i Lundtofte: Tovholdermøde i det homiletisk netværk: Praksisorienteret møde om de eksisterende prædikengrupper i stiftet og indslusning af nye tovholdere.

02.09./30.09/04.11.25: Pastorale Paradokser III i Egedal Kirke: Et studie- og samtaleinitiativ for præster i Helsingør Stift samt forskere og studerende med tilknytning til Center for Paradoksstudier under Det Teologiske Fakultet, hvor fagfæller læser og diskuterer teologiske tekster. (Tekst: Karl Barth: *Teologisk Eksistens i dag*).

21.10.25: Kursusdag for præster og kirkemusikere. Arrangeret i samarbejde med Liturgisk Forum. Særligt indbudte er her deltagerne i akademiet for nyere præster og deres organister.

08.11-09.11.25: Weekend om gudstjenesten for MR og præster. To dage med foredrag og workshops primært for menighedsrådsmedlemmer med henblik på at styrke forståelsen og engagementet i gudstjenestens liturgi, forskellige elementer og samspil. Med afsluttende gudstjeneste.

02.12.25 kl. 16-18: Gløgg og juleprædikener i Trinitatis. Et homiletisk prædikenværksted om julens prædikener for præster i Helsingør Stift og Københavns Stift.

09. –10.03.26 kl. 9-16: Bibelsk Sjælesorg modul 2. Uddannelse i Bibelsk Sjælesorg modul 2 i samarbejde med Center for Tro, Tab og Traumer og FUV. Sted: Hørsholm sognegård/konfirmandstue. Målgruppe: Præster og lægfolk.

Øvrige arrangementer i støbeskeen:

- Dåbsgudstjenestens muligheder; en fælles liturgidag i samarbejde med Københavns stift.
- Kursusdag om begravelser (jura, samarbejde med bedemand, nye udfordringer og krisehåndtering) for præster og kirkegårdsmedarbejdere (planlagt til efteråret 2025 men udskydes til 2026)
- Ressourcedag for Akademi for Nyere præster
- Skriveworkshop med forfatter (fx Amalie Smith)
- Prædikenfestival 2026

8. Konklusion:

En kort opsummering af rapportens hovedpunkter og eventuelle anbefalinger til fremtidige handlinger.

Vi opfatter Udvalget for Teologisk Efteruddannelse som meget velfungerende med regelmæssige møder, god faglig sparring, en frugtbar udskiftning i henhold til kommissoriet og med gode resultater i gennemførelsen af fagteologiske tiltag såvel som arrangementer for flere faggrupper.

Udvalget og den teologiske konsulent har tilfredsstillende samarbejder med FUV, Det Teologiske Fakultet, Grundtvigs Højskole, Center for Tro, Tab og Traumer, Liturgisk Forum m.fl.

Karina Juhl Kande, teologisk konsulent
Eskil S. Dickmeiss, fm. for udvalget

Side 10

